

PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

PFU-SAK NR. 006/20

KLAGER: Undervisningsbygg Oslo KF
PUBLIKASJON: Tungt.no
PUBLISERINGSDATO: 07.01.2020
STOFFOMRÅDE: Offentlig forvaltning
SJANGER: Nyhetsartikkel
SØKERSTIKKORD: Kontroll av opplysninger, dekning for tittel, korrigerer av feil, skille kommentar og fakta
REGISTRERT: 10.01.2020
BEHANDLET I PFU: 29.04.2020
BEHANDLINGSTID: 109 dager
KLAGEGRUPPE: Offentlig forvaltning
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER:

SAMMENDRAG:

TransportMagasinets nettside Tungt.no publiserte **tirsdag 20. januar 2020** en nyhetsartikkel med tittelen:

«Kjøp av transport: Grelt skoleeksempel – Med transport utført av utenlandskregistrerte miljøverstinger, og transportfirma med frynsete rykter, bygges nye Ruseløkka skole i Oslo sentrum.»

Ingressen var:

«OBSERVASJONER: Midt i hovedstaden bidrar Undervisningsbygg Oslo KF til høyere luftforurensning enn nødvendig. Når det fremlegges bildemateriale som viser varelevering med Euro 3 kjøretøy, bortforklares dette med at lastebilen kun fikk hjelp til å snu.»

KLAGEN:

Klager er Undervisningsbygg Oslo KF, som anfører at artikkelen til Tungt.no inneholdt feil.

Klager fremholder at artikkelen gjennom overskrift, ingress, bildebruk og øvrig presentasjon ga inntrykk av at Undervisningsbygg Oslo KF hadde benyttet transportselskaper som aldri var blitt benyttet i det omtalte prosjektet. I publiseringen ble disse selskapene blant annet beskrevet som «transportfirma med frynsete rykter».

Klager viser til at Undervisningsbygg Oslo KF i e-poster til redaksjonen 19.11.2019 og 28.11.2019 (se vedlegg, sekr. anm.) avviste at disse firmaene var blitt benyttet, og i tillegg ba redaksjonen om å sende dokumentasjon på eventuelle vareleveranser fra disse. Klager mottok aldri slik dokumentasjon og kan heller ikke se at artikkelen inneholdt noen slik dokumentasjon, til tross for konstaterende tittel/ingress om at klager hadde kjøpt transport av de nevnte firmaene.

Videre er klager kritisk til følgende formulering i ingressen:

«Når det fremlegges bildemateriale som viser varelevering med Euro 3 kjøretøy, bortforklares dette med at lastebilen kun fikk hjelp til å snu.»

Klager påpeker at Undervisningsbygg Oslo KF kun fikk forelagt bildene som inngår i publiseringen, og at disse ikke viser varelevering. I PFU-klagen står det:

«Påstandene i ingressen dokumenteres ikke i artikkelen. Vi ber om at påstandene om varelevering enten dokumenteres eller fjernes fra artikkelen da det ikke er dekning for disse påstandene. Vi ber også om en unnskyldning for beskyldingen om å drive med bortforklaring.»

Det ene bildet av to parkerte «kapellsemier» (vedlegg - bilde 1, sekr. anm.) er i artikkelen datert til 19. september 2019. Klager viser til at Undervisningsbygg Oslo KF i e-post 28. november oppga at bildet må ha blitt tatt en gang mellom 23. august og 19. september. Dette ble ikke tatt inn i artikkelen, det ble bare vist til klagers tidligere tidsanslag, som var «i sommer». Klager mener dette er særlig problematisk fordi det i artikkelen ble gjort et nummer av at klagers tidsanslag (i sommer) ikke samsvarte med redaksjonens informasjon om når bildet ble tatt. I PFU-klagen skriver klager:

«Vi ber om at vår korreksjon av fakta som ble oversendt 28.11.19 tas med i artikkelen og ber om en beklagelse for at TM ikke tok med korreksjonen vi sendte.»

Klager mener at publiseringen var i strid med Vær Varsom-plakatens (VVP) punkt 3.2, 4.4 og 4.13.

FORSØK PÅ MINNELIG LØSNING:

Partene har vært i kontakt med sikte på å løse saken i minnelighet, uten at dette har ført fram.

TILSVARSRUNDEN:

Tungt.no oppgir innledningsvis at redaksjonen straks tok kontakt med klager da den ble kjent med PFU-klagen. Målet var å undersøke muligheten for å løse saken i minnelighet.

Redaksjonen viser til at den sendte klager et forslag til redigert og korrigert artikkel, men at klager ikke fant endringene tilfredsstillende (se vedlegg med dialog mellom partene om minnelig ordning, utkast til redigert artikkel og bakgrunnsinformasjon om saken fra redaksjonen, sekr. anm.). Redaksjonen skriver:

«Vi på vår side ser ikke da, etter at forslaget er avslått uten videre diskusjon, at det er mulig å beholde en koherent, forståelig artikkel fra lesersynspunkt, og samtidig imøtekomme alle Undervisningsbyggs krav. Saken korrigeres dermed ikke, men avpubliseres umiddelbart. At saken ikke er avpublisert eller redigert tidligere, er av respekt for å følge formell saksgang.»

Redaksjonen erkjenner at den ikke hadde tilstrekkelig kildedekning for tittel og ingress, men mener at begrunnelsen for saken og metodikken frem til publisering var god. Redaksjonen gir i den forbindelse en generell orientering om den aktuelle tematikken før den skriver:

«Journalisten har observert den angitt byggeplassen over lang tid, da den ligger i nærheten av hans bopel. Bilder og notater er tatt over flere måneder. Underveis er det gjort en rekke henvendelser til byggherre for å undersøke om observasjonene medfører riktighet eller om det finnes forklaringer. Journalisten får svar som delvis forklarer, og delvis oppfattes som avledning. Ved dobbeltsjekking kommer korrigerede tilbakemeldinger fra byggherre. Fortsatt stemmer ikke tilbakemeldingene helt med hva journalisten mener å ha førstehåndsobservert. [...] Flere av de sentrale elementene vi jevnlig dekker er tilstede i saken, ikke minst spørsmål rundt transportkjøpers ansvar og miljøstatus på observerte biler. Derfor bestemmer vi oss for å publisere sak på materialet vi har samlet. Grunnet svak kommunikasjon mellom journalist og redaktør om form/sjanger og kildestyrke/forbehold, endte vi likevel med å publisere saken vi når er klaget inn for. Vi erkjenner at det ikke foreligger tilstrekkelig kildedekning til å vedstå saken slik den bastant er publisert. Når dette er påpekt fra klager, har vi ønsket dialog med klager om å korrigere saken, alternativt avpublisere denne og beklage de påstandene vi ikke har dekning for i eget oppslag.»

Klager ønsket å knytte kommentarer til redaksjonens tilsvare og skriver:

«Redaktøren skriver i sitt tilsvare at det ikke foreligger 'tilstrekkelig kildedekning til å vedstå saken slik den bastant er publisert'. Vi anser at den 'bastante' formen gjør saken ekstra graverende. I tilsvaret [...] mener Transportmagasinet at 'metodikk i saken og vurdering frem til publisering' er god. I den publiserte artikkelen skriver Transportmagasinet selv at de har gjort tilfeldige observasjoner (altså ikke systematisk), som de så har *tolket* etter eget forgodtbefinnende. Artikkelen virker å være en hybrid mellom en kommentar og en nyhetsartikkel hvor meningene til Transportmagasinet blandes inn. **Klagegrunnlaget utvides derfor med henvisning også til punkt 4.2 i Vær Varsom-plakaten.** I forsøket på å oppnå minnelig ordning ble det klart at Transportmagasinet ikke ønsket å endre vesentlig på budskapene i artikkelen. Når vi opprettholder klagen til PFU er det også fordi artikkelen har ligget

ute lenge nok til at den har gitt leserne et grovt feilaktig inntrykk av Undervisningsbygg. I artikkelen blir vi uten bevis anklaget for å benytte aktører som [...] har 'blitt grillet av Arbeidstilsynet på grunn av sosial dumping' og, også uten bevis, for å bidra til 'høyere luftforurensing enn nødvendig'. Dette mener vi er uakseptabelt.»

Tungt.no ønsket å komme med tilsvaret til klagers kommentarer.

Innledningsvis understreker redaksjonen at det er tittelen og ingressen den erkjenner at det ikke var «ugjendrivelig kildedekning for».

Når det gjelder klagers anførsel om brudd på VVPs 4.2, skriver redaksjonen at den har følgende rutiner for merking/vignettering for å skille mellom fakta og kommentar:

«* Nyhetssaker og reportasjer kjøres normalt uten spesifikk merking (med unntak når det er breaking eller spesielle reportasjeformer)

* Alle former for meningsbærende saker merkes med versaltekst ved inngang til brødtekst (iblant også i tittel/ingress) med relevant beskrivende tekst, mest brukte er kommentar, analyse, kronikk, leserinnlegg, observasjoner mfl.»

Når det gjelder hvor lenge den påklagede artikkelen lå ute på nett, minner redaksjonen om at klager ikke henvendte seg direkte til redaksjonen, men brukte PFU som kommunikasjonskanal. Redaksjonen mener derfor det var klagers fremgangsmåte som gjorde at publiseringen ikke ble korrigert umiddelbart.